

Luonnonsuojelulain mukainen poikkeamislupa

Asianumero: MH 79/2026

Lupaviranomainen

Metsähallitus
Osoite: Opastinsilta 12 C, 00520 Helsinki
Yritys- ja yhteisötunnus: 0116726-7
kirjaamo@metsa.fi

Yhteyshenkilö(t)

Hakija

Saaristoluonnon hoito- ja suojelu yhdistys ry, 3083250-2

Hakemus

07.01.2026, sähköpostitse

Saaristoluonnon hoito- ja suojeluyhdistys ry (SLHSY) hakee Metsähallitukselta lupaa minkin ja supikoiran vähentämiseen sekä kettuyksilöiden poistamiseen valtion luonnonsuojelualueilla Kemiönsaaren, Paraisten, Kustavin ja Uudenkaupungin saaristoalueilla vuosina 2026–2029.

Hakija on valittu kilpailutuksella vastuupyytäjäksi Biodiversea-hankkeessa tehtäviin vieras- ja pienpetopyynteihin Kemiönsaaren ja Uudenkaupungin välisellä saaristoalueella. Hakijan kanssa on tehty toimeksiantosopimus pyynneistä vuosille 2026-2027. Sopimus sisältää option toiminnan jatkamiseksi vuoteen 2029. Metsähallitus on laatinut pyyntien toteutuksesta kirjalliset ohjeet sekä aluekohtaiset pyyntisuunnitelmat, joissa määritellään toimintatavat kansallispuistoissa ja luonnonsuojelualueilla toimimiseen. Paraisten-Kemiönsaaren ja Kustavin-Uudenkaupungin alueita koskevat pyyntisuunnitelmat esitetään liitteissä 3 ja 4.

Pyynnit toteutetaan pääasiassa koirapyyntinä. Mikäli eläin on piilossa, hätistetään se esiin käyttäen lehtipuhallinta. Loukkupyyntiä käytetään saaristossa täydentävänä menetelmänä erityisesti minkille. Loukuissa käytetään ensisijaisena houkuttimena minkin omaa hajua tai tarkoitukseen tehtyä hajustetta. Loukkulaatikoiden kulkuaukot on mitoitettu ainoastaan minkille sopivaksi. Pyynti keskitetään keväälle ennen pesimäkautta, jäiden lähdöstä huhtikuun loppuun. Syksyiset pyynnit tehdään elokuusta alkaen. Kesällä toukokuusta heinäkuuhun poistopyyntiä ei toteuteta kuin

poikkeustapauksissa lintujen pesimärauhan turvaamiseksi.

Metsähallitus on hakenut Biodiversea-hankkeessa tehtävää kettuyksilöiden poistamista varten poikkeuslupan Suomen Riistakeskukselta (Riistakeskuksen lupa 2022-5-000-23968-1), joka mahdollistaa ketun vähentämisen myös ketun rauhoitusaikana. Poikkeuslupan tarkoituksena on mahdollistaa kettujen poistaminen merkittäviltä lintusaarilta ennen saaristolintujen pesimäkauden alkua. Pyyntiä ei tehdä lintujen pesimäkauden aikana (touko-heinäkuussa) muuten kuin poikkeustapauksissa, joista sovitaan aina tapauskohtaisesti luvan saajan ja Metsähallituksen kesken.

Päätös

Lupa myönnetään hakemuksen mukaisena.

Luvan sisältö, lupa-alue ja voimassaolo

Metsähallitus myöntää Saaristoluonnon hoito- ja suojeluyhdistys ry:lle luvan minkin ja supikoiran vähentämiseen sekä kettuyksilöiden poistamiseen valtion luonnonsuojelualueilla Kemiönsaaren ja Uudenkaupungin välisellä saaristoalueella osana Biodiversea-hanketta. Luvan saaja toimii em. alueella vastuupyytäjänä.

Lupa on sisällytetty valtion luonnonsuojelualueet, joiden suojelumääräys antaa Metsähallitukselle oikeuden viranomaislupien myöntämiseen pyyntisuunnitelmassa esitettyihin vieras- ja pienpetopyynteihin. Lupa kattaa seuraavat luonnonsuojelualueet:

- 1) Saaristomeren kansallispuisto (Parainen/Kemiönsaari)
- 2) Selkämeren kansallispuisto (Kustavin ja Uudenkaupungin alueille sijoittuvat saaret)
- 3) Houtskarin lehtojen luonnonsuojelualue (Parainen)
- 4) Houtskarin nummisaarien luonnonsuojelualue (Parainen)
- 5) Houtskarin pohjoisten saarien luonnonsuojelualue (Parainen)
- 6) Iniön saarten luonnonsuojelualue (Parainen)
- 7) Houtskarin Berghamnin luonnonsuojelualue (Parainen)
- 8) Keistiön fladan luonnonsuojelualue (Parainen)

Luvalla tehtävien pyyntien aikana on sallittua liikkua lupa-alueella kuuluvilla luonnonsuojelualueilla niiden mahdollisina rajoitusaikana. Poikkeaminen alueiden liikkumisrajoituksista on sallittua ainoastaan pyynteihin liittyvissä tehtävissä ja liikkuminen tulee tällöin rajoittaa pyyntien kannalta välttämättömään.

Lupa koskee Saaristoluonnon hoito- ja suojeluyhdistyksen pyyntialueelle nimeämiä vieras- ja pienpetopyytäjiä sekä heidän avustajiaan. Luvan saajan tulee pitää listaa pyyntialueella toimivista pyytäjistä, jotta luonnonsuojelualueella toimivien pyytäjien nimet voidaan lupakauden aikana tarkastaa.

Lupa on voimassa seuraavasti:

Alkaa: 18.02.2026

Päätyy: 31.12.2029

Lupa tulee voimaan valitus- ja tiedoksisaantiajan jälkeen. Lupa tulee lainvoimaiseksi aikaisintaan valitusajan päätyttyä, mikäli siitä ei ole tehty valituksia. Valitusajan on 30 päivää päätöksen tiedoksisaannista. Jos päätös on annettu tiedoksi sähköisenä viestinä, katsotaan päätöksen saajan saaneen asiakirjan tiedoksi kolmantena päivänä viestin lähettämisestä.

Lupa voidaan peruuttaa, jos sen ehtoja ei noudateta.

Lupapäätöksen perustelut

Metsähallitus koordinoi Biodiversea LIFE IP -hankkeessa Suomen saaristoalueilla tehtäviä pienpetopetopyyntejä, joiden tavoitteena on vieraspedoista vapaa saaristo. Vieraspetojen lisäksi tärkeiltä lintualueilta vähennetään kettua. Luvan saaja toimii vastuupyyntijänä Kemiönsaaren ja Uudenkaupungin välisellä saaristoalueella. Luvalla tehtävät toimenpiteet ovat tarpeen saaristolintukantojen suojelemiseksi. Minkki, supikoira ja kettu voivat aiheuttaa merkittävää vahinkoa paikalliseen saaristolintukantaan. Pienpetojen tehokas pyynti on oleellinen luonnonhoitomuu erityisesti pesimälinnuston suojelussa.

Supikoira ja minkki ovat haitallisiksi luokiteltuja vieraslajeja (Maa- ja metsätalousministeriön vieraslajistrategia 2012). Kettu on Suomessa riistalaji. Lajin vaikutus ulkosaariston pesimälinnustoon voi kuitenkin olla merkittävä. Ketun aiheuttama vahinko on suurin erityisesti suurilla ulkomeren saarilla, joihin kettuja jää keväisin jäätilanteen vuoksi. Lupa-alueeseen kuuluvat saaret ovat linnustollisesti edustavia. Luvalla on tarkoitus poistaa lintujen tärkeillä pesimäsaarilla tai niiden läheisyydessä esiintyviä kettuyksilöitä.

Lupa-alueet on perustettu luonnonsuojelualueiksi eri laeilla tai asetuksilla, joiden rauhoitusmääräykset vaihtelevat. Lupa myönnetään luonnonsuojelualueille seuraavien pykälien mukaisesti:

- Saaristomeren kansallispuisto (alue 1): kansallispuisto on perustettu lailla 645/1982. Lain 1 a § mukaan kansallispuistossa kielletyistä toiminnoista säädetään luonnonsuojelulain (LSL, 9/2023) 49 § sekä rauhoitussäännöksiä koskevista poikkeuksista LSL 50 ja 51 §:ssä. Poikkeamislupa kettuyksilöiden poistamiseen myönnetään LSL 51.1 § (kohta 2) nojalla. Minkin ja supikoiran vähentäminen on alueilla mahdollista ilman viranomaislupaa LSL 50.3 § mukaisesti.

- Selkämeren kansallispuisto (alue 2): kansallispuisto on perustettu lailla 326/2011. Lain 3 § mukaan kansallispuistossa kielletyistä toiminnoista säädetään luonnonsuojelulain (LSL, 9/2023) 49 §:ssä ja rauhoitussäännöksiä koskevista poikkeuksista lain 50 ja 51 §:ssä. Poikkeamislupa kettuyksilöiden poistamiseen myönnetään LSL 51.1 § (kohta 2) nojalla. Minkin ja supikoiran vähentäminen on alueilla mahdollista ilman viranomaislupaa LSL 50.3 § nojalla.

- Houtskarín lehtojen luonnonsuojelualue (alue 3): alue on perustettu asetuksella VnA 214/2014 ja alueella ovat voimassa LSL 52 § mukaiset rauhoitusmääräykset. Poikkeamislupa kettuyksilöiden poistamiseen myönnetään LSL 51.1 § (kohta 2) nojalla. Minkin ja supikoiran vähentäminen on luonnonsuojelualueella mahdollista ilman viranomaislupaa LSL 50.3 § mukaisesti.

- Houtskarín nummisaarien, Houtskarín pohjoisten saarien, Iniön saarten, Houtskarín Berghamnín ja Keistiön fladan luonnonsuojelualueet (alueet 4–8): alueet on perustettu asetuksella YmA 215/2014 ja niillä ovat voimassa LSL 52 § mukaiset rauhoitusmääräykset. Poikkeamislupa kettuyksilöiden poistamiseen myönnetään LSL 51.1 § (kohta 2) nojalla. Minkin ja supikoiran vähentäminen on luonnonsuojelualueella mahdollista ilman viranomaislupaa LSL 50.3 § mukaisesti.

Pyynnit suunnitellaan ja toteutetaan kullakin luonnonsuojelualueella alueen luontoarvot ja muu käyttö huomioiden siten, etteivät ne aiheuta vaaraa alueen luontoarvoille tai

muulle käytölle. Metsähallitus katsoo, etteivät pyynnit luvan ehtojen mukaan toteutettuna vaaranna luonnonsuojelualueiden suojeluperusteena olevia luontoarvoja.

Arvio luvan mukaisen toiminnan vaikutuksesta Natura 2000 -alueisiin

Lupa-alueet kuuluvat Saaristomeren (FI0200090/FI0200164), Houtskarín lehtojen (FI0200046), Houtskarín pohjoisten saarien (FI0200104), Keistiön fladan (FI0200071), Houtskarín nummisaarien (FI0200105), Iniön saarien (FI0200047), Katanpään (FI0200172, SAC), Uudenkaupungin saariston (FI0200072, SAC/SPA) ja Seksmiilarin saariston (FI0200152, SPA) Natura-alueisiin. Natura-alueisiin. Metsähallitus katsoo, ettei luvan ehtojen mukainen toiminta aiheuta merkittävää haittaa em. Natura-alueiden suojeluperusteena oleville luontoarvoille eikä heikennä Natura-alueiden suojeluperusteita.

Lupaehdot

Lupa ei sisällä oikeutta maastoliikenteeseen, johon tarvittaessa tulee hakea erillistä lupaa.

Poikkeamisluvan käyttö edellyttää, että luvan saajalla on toimeksiantosopimus Metsähallituksen kanssa Biodiversea-hankkeessa tehtävistä pyynneistä.

Pyynnissä tulee noudattaa metsästyslain (615/1993) määräyksiä sekä asetuksia, joita sen nojalla on annettu. Kullekin pyyntialueelle on laadittu suunnitelma käytettävistä menetelmistä, jonka Metsähallitus on hyväksynyt. Suunnitelmissa huomioidaan luonnonsuojelualueiden luontoarvot, alueen muu käyttö (mm. laidunnus, virkistyskäyttö) sekä sensitiivisten lajien mahdollinen esiintyminen. Metsähallituksessa yhteyshenkilönä pyyntien suunnittelussa toimii XX (xx@metsa.fi).

Koiran on oltava kytkettynä 1.5. jälkeen luodoilla, joissa linnut ovat pesimässä tai asettumassa pesintään. Oleskeluaika tulee lintusaarilla rajoittaa vain pyynnin kannalta välttämättömään. Koiralla tapahtuva pyynti tulee lopettaa, mikäli pyynnin havaitaan häiritsevän alueella pesivää linnustoa.

Pyyntien toteutuksessa tulee huomioida alueella sijaitsevat, käytössä olevat merikotkan ja sääksen pesäpuut sekä välttää tarpeetonta häirintää niiden läheisyydessä lajien pesimäaikana (merikotka 1.2.–31.7., sääksi 1.4.–15.9). Mikäli pyyntejä ei ole mahdollista toteuttaa aiheuttamatta merkittävää häiriötä em. lajien pesinnälle, tulee pyynneistä kyseisellä kohteella luopua.

Pyynneissä tulee huomioida alueiden mahdollinen virkistys-, laidun- tai muu maankäyttö ja toimittava siten, ettei aiheuteta vaaraa tai haittaa saarien muille käyttäjille.

Osalla lupa-alueista on voimassa olevia metsästysvuokrasopimuksia ja poikkeuslupia vastaavien lajien vähentämiseen. Luvan saaja vastaa yhteydenpidosta muiden samalla luonnonsuojelualueella toimivien pienpetopyyntäjien kanssa sekä siitä, ettei alueilla harjoiteta tarpeetonta samanaikaista pyyntiä.

Loukkupyyntiä harjoitettaessa loukut on merkittävä niin, että niistä käy ilmi luvan haltijan yhteystieto sekä tämän luvan asianumero (MH 79/2026). Luvansaaja vastaa,

ettei loukuista aiheudu vaaraa muille alueen kävijöille. Luvansaajan tulee pitää huolta saamistaan varusteista ja luvan päätyttyä palauttaa ne. Alueelle ei saa jäädä toiminnasta jälkiä tai roskaa.

Tämä lupa ei oikeuta luonnonsuojelulain perusteella rauhoitettujen lajien keräämistä, pyydystämistä, tappamista tai häiritsemistä (LSL 70 § ja 74 §).

Luvan saajan on noudatettava näiden ehtojen lisäksi luonnonsuojelualueen rauhoitusmääräyksiä ja järjestyssääntöä.

Alueella tulee liikkua niin, että vältetään kasvillisuuden turhaa tallaantumista ja maaston kulumista. Tarpeetonta häiriötä luonnolle ja alueen muille käyttäjille tulee välttää.

Alueelle ei saa jättää toiminnasta jälkiä tai roskaa.

Lupa tai kopio siitä on pidettävä mukana luvan mukaista toimintaa harjoitettaessa.

Raportointi

Luvan saajan tulee raportoida toteutetuista pyynnistä erikseen annettujen ohjeiden mukaan. Raportointi toteutetaan osana Biodiversea Life IP -hankkeen raportointia.

Hakijan tulee välittömästi raportoida Metsähallitukselle havaitsemistaan ongelmista tai Metsähallituksen toimintaa vaativista epäkohdista.

Sovelletut säännökset

Luonnonsuojelulaki (9/2023): 51, 52 ja 56 §

Metsästyslaki (615/1993): 9, 17 ja 44 §

Laki Saaristomerien kansallispuistosta (645/1982): 1 a ja 1 c §

Laki Selkämeren kansallispuistosta (326/2011): 3 §

Valtioneuvoston asetus Varsinais-Suomen maakunnan luonnonsuojelualueista (214/2014): 3 §

Ympäristöministeriön asetus Varsinais-Suomen maakunnan luonnonsuojelualueista (215/2014): 3 §

Laki Metsähallituksesta (234/2016): 5, 21.1. ja 24.1 §

Ympäristöministeriön asetus Metsähallituksen eräiden julkisten hallintotehtävien suoritteiden maksuista vuosina 2024 ja 2025 (96/2024): 2 §

Muutoksenhaku

Tähän päätökseen tyytymätön saa hakea siihen valittamalla muutosta Turun hallinto-oikeudelta. Valitusosoitus on liitteenä.

Hinta

Lupa on maksuton.

Esittelijä

Ratkaisija

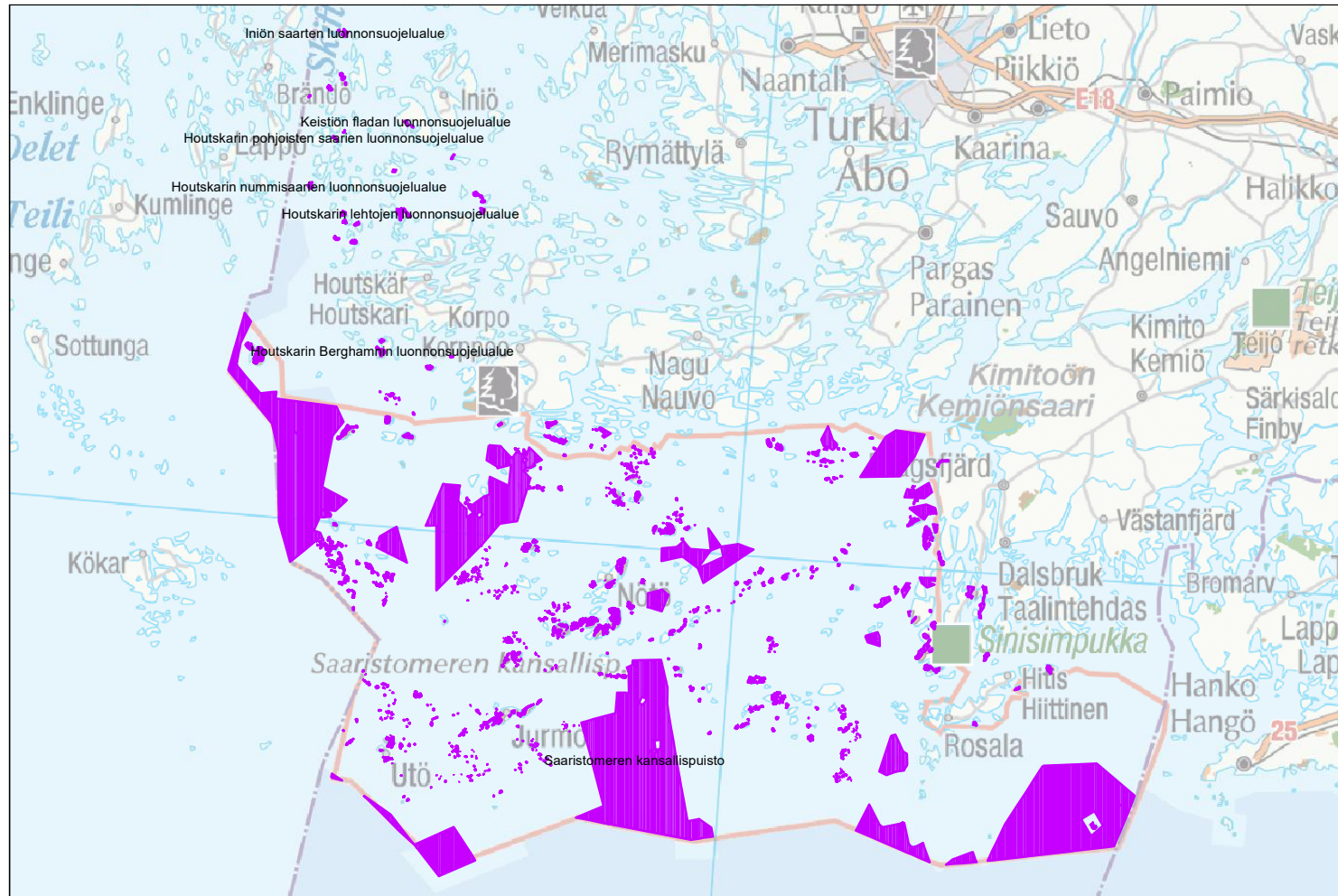
Liitteet:

- Liite 1a. Lupa-alueet Saaristomeren alueella
- Liite 1b. Lupa-alueet Selkämeren eteläosassa
- Liite 2. Valitusosoitus
- Liite 3. Pyyntisuunnitelma (Kemiönsaari–Parainen) (poistettu)
- Liite 4. Pyyntisuunnitelma (Kustavi–Uusikaupunki) (poistettu)

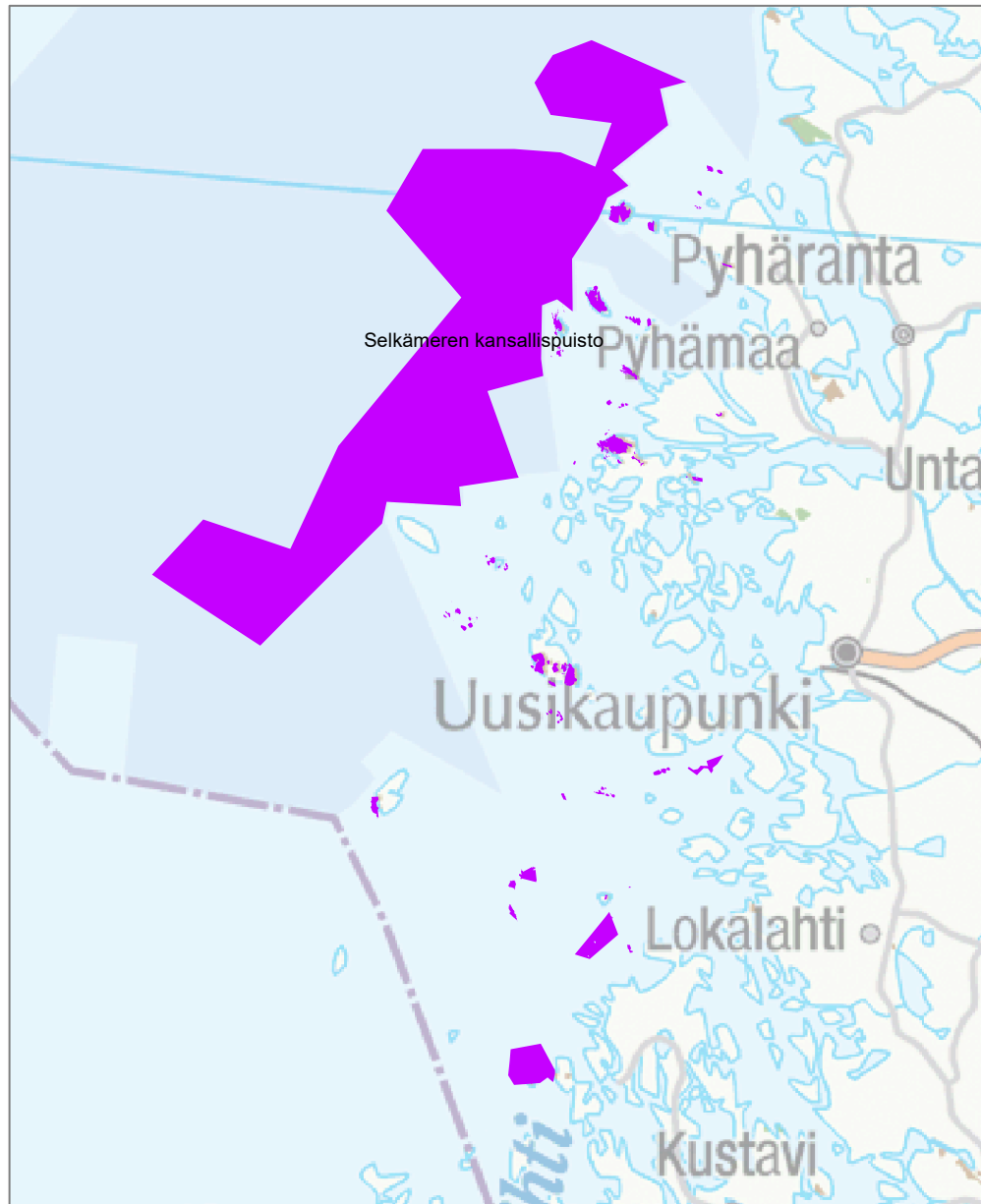
Tiedoksi:

Metsähallitus
Kemiönsaaren kunta
Paraisten kaupunki
Kustavin kunta
Uudenkaupungin kaupunki
Lupa- ja valvontavirasto
Satakunnan luonnonsuojelupiiri
Varsinais-Suomen luonnonsuojelupiiri
Länsi-Suomen merivartiosto
Uudenmaan riistanhoitopiiri
Varsinais-Suomen riistanhoitopiiri

Liite 1a. Lupa-alueet Saaristomeren alueella (kartassa violetilla taustaväriellä)

Liite 1b. Lupa-alueet Selkämeren eteläosassa (kartassa violetilla taustavärillä)

Liite 2. Valitusosoitus.

1. VALITUSOSOITUS

(Laki Metsähallituksesta 21 §, luonnonsuojelulaki 134 §)

Tähän päätökseen tyytymätön voi hakea siihen muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen kirjallisella valituksella.

Valituskirjelmän sisältö ja allekirjoittaminen

Valituskirjelmässä, joka osoitetaan hallinto-oikeudelle, on ilmoitettava seuraavat asiat:

- valittajan nimi ja kotikunta
- päätös, johon haetaan muutosta
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi sekä perusteet, joilla muutosta vaaditaan
- postiosoite ja puhelinnumero, joihin asiaa koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa.

Jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä tai jos valituksen laatijana on joku muu henkilö, valituskirjelmässä on ilmoitettava myös tämän nimi ja kotikunta.

Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava valituskirjelmä.

Valituskirjelmän liitteet

Valituskirjelmään on liitettävä:

- päätös, johon haetaan muutosta valittamalla, alkuperäisenä tai jäljennöksenä
- todistus siitä, minä päivänä päätös on annettu tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle
- asiamiehen valtakirja, jollei asiamiehenä toimi asianajaja tai yleinen oikeusavustaja.

Valitusaika

Valitus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Valitusaikaa laskettaessa tiedoksisaantipäivää ei oteta lukuun.

Tiedoksisaantipäivä lasketaan seuraavasti:

- jos päätös on luovutettu asianomaiselle, asianomaisen asiamiehelle tai lähetille, tiedoksisaantipäivä ilmenee päätöksessä olevasta leimasta
- jos päätös on lähetetty postitse saantitodistusta vastaan, tiedoksisaantipäivä ilmenee saantitodistuksesta
- jos päätös on postitettu tavallisena kirjeenä, sen katsotaan tulleen tiedoksi seitsemäntenä päivänä postituspäivästä, jollei muuta ilmene
- jos päätös on toimitettu tiedoksi muulla tavalla jollekin muulle henkilölle kuin päätöksen saajalle (sijaistiedoksianto), katsotaan päätöksen saajan saaneen päätöksen tiedoksi kolmantena päivänä tiedoksi- tai saantitodistuksen osoittamasta päivästä
- jos päätös tai kuulutus sen nähtävänä pitämisestä on julkaistu virallisessa lehdessä tai julkisella kuulutuksella ilmoitustaululla, katsotaan tiedoksisaannin tapahtuneen seitsemäntenä päivänä siitä päivästä, jolloin kuulutus virallisessa lehdessä on julkaistu tai kuulutus pantu ilmoitustaululle.
- jos päätös on annettu tiedoksi sähköisenä viestinä, katsotaan päätöksen saajan saaneen asiakirjan tiedoksi kolmantena päivänä viestin lähettämisestä.

Valituskirjelmän toimittaminen

Valituskirjelmän voi toimittaa hallinto-oikeudelle henkilökohtaisesti, postitse maksettuna postilähetyksenä tai asiamiestä tai lähettiä käyttäen. Postittaminen tapahtuu lähettäjän vastuulla. Valituksen on saavuttava viranomaiselle virka-aikana ennen 30 päivän valitusajan päättymistä, jotta valitus voidaan tutkia. Jos valitusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, lauantai, itsenäisyyspäivää, vapunpäivä, jouluaatto tai juhannusaatto, valitusaika jatkuu kuitenkin vielä seuraavan arkipäivän virka-ajan päättymiseen.

Käsittelymaksu

Muutoksenhakuasian vireille panijalta peritään oikeudenkäyntimaksu sen mukaan kuin tuomioistuinmaksulaissa (1455/2015) säädetään.

Hallinto-oikeuden osoite

Turun hallinto-oikeus

Käyntiosoite: Sairashuoneenkatu 2–4, 20101 Turku

Postiosoite: PL 32, 20101 Turku

Faksi: 029 56 42414

Sähköposti: turku.hao(at)oikeus.fi

Puhelin: 029 56 42410